

Bakteria *Legionella*, jest mikroorganizmem bytującym w środowisku wodnym (najlepsze warunki rozmnażania osiąga w temperaturze ok. 20-50°C). Bakteria ta wywołuje choroby układu oddechowego, typu: Legionelloza, czy Gorączka Ponitac (postać pozapłucna). Są to choroby zakaźne, które nie przenoszą się z człowieka na człowieka, a do zachorowania dochodzi wskutek wdychania skażonego bakterią aerozolu, który wytwarza się w czasie użytkowania urządzeń wodnych (m.in. prysznice, perlatory, itp.), bądź zachłyśnięcia skażoną wodą. Legionelloza jest zakażeniem o cięższym przebiegu, obarczonym ok. 15-20% ryzykiem zgonu (najczęściej u osób z osłabionym układem immunologicznym).

Obowiązkiem wykonywania badań jakości ciepłej wody użytkowej w zakresie parametru bakterii *Legionella sp.*, zgodnie z § 18 rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r., w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U. z 2017 r., poz. 2294), objęte zostały: przedsiębiorstwa podmiotu wykonującego działalność leczniczą w rodzaju stacjonarne i całodobowe świadczenia zdrowotne, właściciele, zarządców budynków zamieszkania zbiorowego oraz budynków użyteczności publicznej, w których w trakcie użytkowania wytwarzany jest areozol wodno-powietrzny. Poprzez budynek użyteczności publicznej, zgodnie z § 3 pkt 6 rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r., w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie (Dz. U. z 2002 r., poz. 1225) – należy rozumieć budynek przeznaczony na potrzeby, m.in. oświaty, szkolnictwa wyższego, nauki, wychowania.

Z kolei z uwagi na § 2 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 31 grudnia 2002 r., w sprawie bezpieczeństwa i higieny w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach (Dz. U. z 2020 r., poz. 1604) – dyrektor zapewnia bezpieczne i higieniczne warunki pobytu w szkole lub placówce, przez co należy rozumieć, że winien m.in. sprawować nadzór nad urządzeniami wodnymi i wewnętrznym systemem wodociągowym ze szczególnym uwzględnieniem czasu przestoju lub ograniczonej eksploatacji ciepłej wody użytkowej w budynku, co może zdecydowanie sprzyjać znacznemu wzrostowi i rozprzestrzenianiu się bakterii z rodzaju *Legionella sp.*

W związku z powyższym, dyrektor placówki, winien posiadać wyniki badania wody w kierunku bakterii *Legionella sp.* i przedłożyć je w czasie kontroli przedstawiciela Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego we Wrocławiu. A ponadto wdrożyć takie działania, które będą zapobiegać wzrostowi i rozprzestrzenianiu się bakterii. W tym celu, na terenie zarządzanych placówek oświatowo-wychowawczych, rekomenduje się m.in.:

- wyznaczenie na terenie placówki osoby odpowiedzialnej za przestrzeganie procedur ochrony przed rozprzestrzenianiem się bakterii *Legionella sp.* w instalacjach wodociągowych (szczególnie ciepła woda użytkowa) budynku – w tym dokonanie przeglądu wewnętrznej instalacji wodociągowej budynku, w zakresie ustalenia m.in. optymalnych punktów poboru do badania wody ciepłej, zgodnie z wymogami ww. rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r., w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U. z 2017 r., poz. 2294);
- opracowanie i wdrożenie procedur, zapewniających skuteczne, całkowite wyeliminowanie bakterii *Legionella sp.*, bądź ograniczenie jej ilości, do wartości dopuszczalnych w instalacji wodociągowej budynku oraz postępowanie w przypadku wystąpienia skażenia tą bakterią wewnętrznej sieci wodociągowej;
- oszacowanie możliwości technicznych wewnętrznej sieci instalacji wodociągowej budynku, w zakresie zastosowania dezynfekcji (fizycznej, chemicznej), w przypadku wystąpienia pozytywnego wyniku badania wody w kierunku bakterii *Legionella sp.*;
- okresowe utrzymanie temperatury wody gorącej na całej instalacji wewnętrznej budynku, w granicach ok. 50-60°C – przy zachowaniu bezpieczeństwa użytkowania wody (możliwość poparzenia);

- stałe zapewnienie utrzymania temperatury wody zimnej w systemie instalacji wodociągowej poniżej 20⁰ C;
- przeszkolenie wyznaczonej osoby oraz pozostałych pracowników w zakresie czynności prewencyjnych, mających na celu zapobieganie bakterii Legionella sp. w instalacji wodociągowej;
- regularne uruchamianie wszystkich kranów i pryszniców na kilka minut, np. raz w tygodniu;

Każdorazowo, w przypadku wystąpienia pozytywnego wyniku badania wody ciepłej w kierunku bakterii *Legionella sp.* na instalacji wewnętrznej budynku (oznaczającego skażenie instalacji tą bakterią) – wyniki tych badań, należy niezwłocznie przesłać do Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego we Wrocławiu na adres: psse.wroclaw@sanepid.gov.pl w temacie: „wyniki badania wody w kierunku bakterii *Legionella sp.*” i wdrożyć działania mające na celu przywrócenie jakości wody do parametrów zgodnych z obowiązującymi przepisami.

Interpretacja skali skażenia instalacji wodociągowej, opisana została w części A, załącznika Nr 5 rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r., w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U. z 2017 r., poz. 2294). Rozporządzenie to określa także m.in. minimalną częstotliwość pobierania próbek ciepłej wody oraz procedury postępowania w zależności od uzyskanych wyników badania bakteriologicznego.

Pozytywny wynik badania wody ciepłej w kierunku bakterii Legionella sp. (informujący o skażeniu instalacji sieci), jak i brak takiego badania wody, skutkuje wszczęciem postępowania administracyjnego.

W postępowaniu z ciepłą wodą użytkową należy stosować się do zapisów rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r., w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U. z 2017 r., poz. 2294),